

Ku pamięci internowanych Żydów z Jeny oraz obozu koncentracyjnego „RAW Jena“

Niedaleko od tego miejsca na początku lat 40-tych ubiegłego wieku stało dziewięć wagonów kolejowych przerobionych na prowizoryczne kwatery (1). Tutaj żydowska ludność z Jeny musiała na polecenie zarządu miasta mieszkać aż do deportacji w latach 1942/43. Nikt z nich nie przeżył gett i obozów w okupowanej wschodniej Europie.

Po drugiej stronie ulicy Zakłady Naprawy Kolei Rzeszy (RAW) od 1940 r. zbudowały obóz składający się z baraków, najpierw dla robotników – Niemców wołyńskich. W roku 1942 obóz zapelniono rosyjskimi robotnikami przymusowymi. Na polecenie ministra komunikacji III Rzeszy niemieckie koleje Deutsche Reichsbahn jesienią 1944 rozbudowały go do jednego ze 140 dodatkowych obozów obozu koncentracyjnego Buchenwald. Za zgodą namiestnika Rzeszy i miejskiego urzędu budowlanego zbudowano masywne baraki. SS, drut pod napięciem i wieżyczki zabezpieczały ten obóz (2), jednak był on widoczny dla przechodniów i znany wielu obywatelom Jeny. Ponad 1.000 więźniów musiało w położonych w pobliżu zakładach RAW (3) naprawiać wagony podczas dwunastogodzinnych zmian – ciężka praca przymusowa na rzecz militarnie dawno już przegranej wojny. Prawie połowa więźniów pochodziła ze Związku Radzieckiego, jedna czwarta z Polski, około 130 z nich było Francuzami. Dwóch rosyjskich więźniów zostało 6 stycznia 1945 r. po nieudanej próbie ucieczki straconych na placu apelowym.

Na początku kwietnia 1945 r. nastąpiło przymusowe opuszczenie obozu. Liczni więźniowie padli ofiarą bicia i strzelania SS na swojej drodze przez mękę, prowadzącej z obozu Colditz do dzisiejszego Litoměřice. Inni umarli z wyczerpania.

Ta tablica pamiątkowa powstała na zarządzenie Rady Miasta Jena, ustawiono ją w roku 2014.